

فهرست مطالب

۷

۱۹

۲۱ - ۳۳

۳۳ - ۳۷

۳۸ - ۴۳

۴۳ - ۵۰

۵۰ - ۸۹

۹۰ - ۹۴

۹۳

۹۵ - ۱۰۷

۱۰۹

۱۱۱ - ۱۱۲

۱۱۲ - ۱۱۹

۱۱۹ - ۱۲۷

۱۲۸ - ۱۳۲

۱۳۳ - ۱۳۸

۱۳۹

۱۴۱ - ۱۴۳

شگفتار

۱ اول

- نوازندگان تار

- نوازندگان کمانچه

- نوازندگان سه تار

- نوازندگان ستور

- نوازندگان ویولن، ویولنسل

- نوازندگان قانون

۲ دوم

- نوازندگان پیانو - ارگ - آکوردئون

۳ سوم

- نوازندگان نی

- نوازندگان قره نی

- نوازندگان ترومپت

- نوازندگان فلوت

- نوازندگان ضرب (تبلک)

۴ چهارم

- تعزیه و نوحه خوانی

۱۸۵ - ۴۳

۲ - مریان آواز و موسیقی ستی

۸۷

فصل پنجم

۲۱۸ - ۸۹

۱ - رهبران ارکستر و آهنگسازان سبک نوین و خوانندگان آن

۲۶۹

فصل ششم

۲۴۰ - ۲۲۱

۱ - تاریخچه ارکستر سمفونیک تهران

۲۴۱ - ۲۴۶

۲ - مشخصات تالار رودکی (وحدت)

۲۶۳ - ۲۴۶

ردیف‌ها، گوشه‌ها و مقام‌های موسیقی ایرانی

۲۶۵

فصل هفتم

۲۶۷ - ۲۶۹

۱ - منابع تحقیق در موسیقی ایرانی

۲۷۰ - ۲۶۹

۲ - چند واژه در موسیقی

۳۱۸ - ۲۷۰

۳ - تاریخچه پیش پرده خوانی

۲۶۹

فصل هشتم

۳۳۸ - ۳۲۱

۱ - تعریف سازها

۳۹۶ - ۳۸۳

۲ - سازندگان سازها

۴۰۲ - ۳۹۶

۳ - ساخت ساز

۴۰۸ - ۴۰۳

۴ - پیدایش موسیقی

۴۰۹

۵ - صدابرداران و صداگذاران (هنرمندان پشت صحنه).

۴۸۳ - ۴۸۴

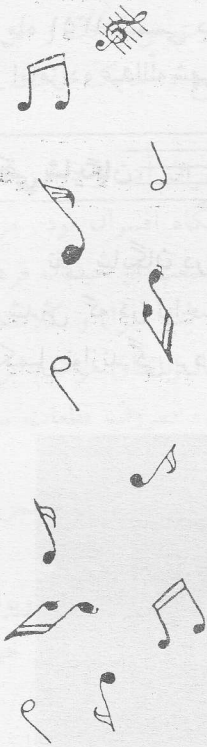
۶ - منابعی که برای نگارش بهره گرفته‌ام

۴۸۵

۷ - فهرست نام‌ها

۴۰۹

۸ - هابیل علی‌اف

صی داشت و بخصوص در فرودها و گذر از گوشه یا نغمه‌ای بگوشه‌های دیگر
سلط بود و همچنین در اجرای آرشه‌های چپ و راست و پرشها و چهارمضرب‌ها
ریده و دقیق بود و بعلاوه هنگام نوازندگی بین آرشه و پنجه او هم آهنگی و توافق
جود داشت و بی‌جهت صدای سیم‌های مجاور شنیده نمی‌شد و برای نواختن هر
لاوی بر راست کوک و چپ کوک و کوک‌هایی که معمول و متداول است کوک‌های
ی بکار می‌برد.

مدق‌لی سهراب‌زاده از بدو استخدام در دستگاه دولتی تا هنگام بازنشستگی یعنی
۱۳۳۳ شمسی مدت چهل سال بدون وقفه در وزارت راه مشغول خدمت بود که ابتدا
ت فلاح و تجارت و فوائد عامه نامیده می‌شد و بعد به اسم طرق و شوارع و
به وزارت راه تغییر نام یافت و فعلاً وزارت راه و ترابری است. وی در طول سالهای
گی خود، گاهی به اصرار دوستان و اقوام در منزل ویولن می‌نواخت و اغلب نیز با
دن به موسیقی‌هایی که از رادیو پخش می‌شد اوقات خود را می‌گذرانید.

و لبنان شد و در این ممالک به فراگیری فن نواختن «قانون» روی آورد و با آشنایی
نی از استادان نوازنده این ساز توانست از وجود وی بهره‌ور و نواختن ساز «قانون» را به
پایاموزد و خود در عوض نواختن «تار» را به ایشان آموخت.

رحیم قانونی، بیش از هفت سال نزد این استاد فن نواختن «قانون» را فراگرفت و با
ات شخص خود که در نواختن این ساز به کار می‌گرفت توانست با «قانون» تمام
بادهای موسیقی ایرانی و گوشه‌های آن را به خوبی بنوازد.

رحیم قانونی بنابه دعوت رادیو، بارها برنامه‌های متعددی را در تهران اجرا کرد و با
خود، صدای خوب عطاءاله زاهد هنرمند ارزنده تئاتر و سینما را همراهی کرد. وی به
سرمایه‌داری سختی که در یکی از این سفرهایی که به تهران کرده بود عارضش
شد، متأسفانه در تاریخ هجدهم فروردین ماه ۱۳۳۳ دارفانی را وداع گفت، خداوند
ت کند او را.

ل قانونی

همان طور که قبلاً اشاره شد، خانواده قانونی از یک پشتوانه غنی علمی، فرهنگی و
به خصوص موسیقی برخوردار بودند و بعد از زنده‌یاد رحیم قانونی، جلال قانونی
وی کار نوازندگی قانون را به عهده گرفت و به حق جای خالی پدر را پر کرد و
آهنگ‌های محلی استان فارس را نواخت و چنان با مهارت و استادانه این کار را انجام
که هنوز خاطره آن از گوش هنردوستان و علاقمندان موسیقی محو نگردیده است.

ن بیش از یک سال نزد او کار کرد و به آشنایی با رمز و راز آن پرداخت. کوشش در یادگیری و کشش در نواختن و جوشش در سبک و شیوه‌ی خاص، را به محضر امیر ناصر افتتاح کشاند و او تنها شاگردی بود که افتتاح برای

گیری و پیشرفت وی به طور خصوصی به تدریس پرداخت.

مرتضی اعیان بیش از پانزده سال نداشت که در برنامه‌ی کودکان رادیو شروع به کاری کرد ولی پس از یک سال از رادیو کناره‌گیری کرد و این کناره‌گیری و ی فقط به خاطر آموزش و تحقیق بیشتر در نواختن تنبک بود. وی به سال ۱۳۵۱ به دعوت دکتر داریوش صفوت به مرکز حفظ و اشاعه‌ی موسیقی سنتی ایران رفت و از امتحانی که استاد هرمزی از وی به عمل آورد، مورد تأیید ایشان قرار گرفت. این گروهی که همکاری او با آن آغاز گشت متشکل از هنرمندان بزرگی چون: حسین علیزاده، جلال ذوالفنون، داود گنجه‌ای، داریوش طلائی، محمد سی، خانم مانی‌زاده به خوانندگی رضوی سروستانی. همکاری او تا سال ۱۳۵۹ و با ادامه داشت و هنوز کم و بیش نیز ادامه دارد.

مرتضی اعیان در کنسرت‌های متعددی که توسط گروه‌های مختلف در فردوس تجریش، تئاتر شهر، تالار رودکی، جشن هنر شیراز و تلویزیون کرمان فاع مؤسسات فرهنگی و هنری و خیریه برپا می‌شده شرکت می‌کرد و بارها به ررهای انگلستان، اسپانیا، بلژیک، فرانسه، تونس، و ژاپن همراه هنرمندانی چون: شفیعیان، حسین عمومی، محمد مقدسی، داریوش طلائی، رضوی سروستانی، جلال فنون و خانم پریسا مسافرت و تحت قراردادهای فرهنگی و هنری اجرا کرده‌اند. در کشور آلمان جهت تدریس و شناساندن موسیقی سنتی و به خصوص ضرب شش فراوان نموده و همراه حمید متبسم (تار)، مجید درخشانی (تار و سه تار) و به (نی) فعالیت چشم‌گیری دارند و در کشورهای آمریکا و سوئیس نیز همراه بد رضا شجریان، داریوش پیرنیاکان (تار)، جمشید عندلویی (نی) برنامه‌های ی اجرا نمود.

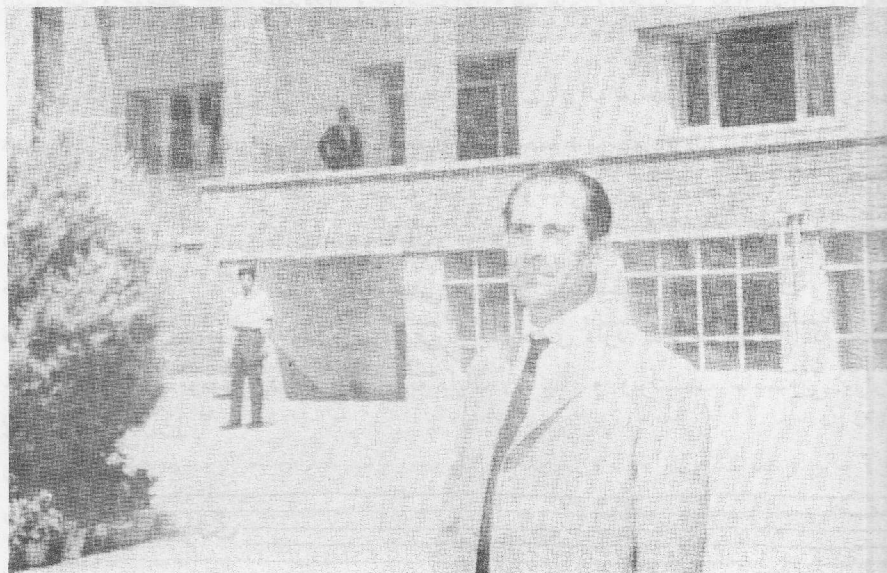
وی از زمانی که وارد مرکز حفظ و اشاعه موسیقی سنتی ایران شد به امر یس و در خارج از این مرکز نیز کانون چنگ به مدیریت رضا گرگین‌زاده و بد رضا درویشی و علی اکبر شکارچی شاگردان خوبی تعلیم داد که از شاخصین ان می‌توان از: سعید رودباری، مهرداد اعرابی فرد، هومان پور مهدی، بهمن لیان نام برد.

گرفت، سپس وارد دانشکده پزشکی شد و از این دانشکده دکترای پزشکی و بعد رانسه و از آنجا دیپلم تخصصی پاتولوژی خود را دریافت کرد همچنین به اخذ درجه حقوق و دکترای متالوژی از پلی تکنیک پاریس نایل آمد.

دکتر حسن فرشاد، خدمات مهم و ارزنده‌ی به فرهنگ و هنر، ادبیات و پزشکی کشور و از سال ۱۳۵۲ که کار تدریس در هنرکده موسیقی ملی را شروع کرد همکاری وی داشت تا در سال ۱۳۵۵ به ریاست هنرستان عالی موسیقی و هنرکده موسیقی ملی برگزیده شد. دکتر حسن فرشاد از طرفداران سخت و محکم موسیقی اصیل و سنتی است و طرز نوازندگی ویولن مرحوم شادروان استاد ابوالحسن صبا، زنده یاد مهدی و حبیب‌اله بدیعی را بی نهایت می ستاید.

مهدی فروغ

مهدی فروغ که یکی از موسیقیدانان و صاحب‌نظران بنام کشور است، به سال ۱۲۹۰ در صفهان، شهر هنرمندپرور، در یک خانواده روحانی متولد گشت. تحصیلات ابتدایی و را در اصفهان گذراند و در همین زادگاه خود بود که از اساتید بزرگ آواز ایران سیدرحیم و سیدحسین ساعت ساز تعلیم آواز گرفت و باردیف‌ها و گوشه‌های ههای موسیقی ایران آشنا گردید.

آمد و شد این هنرمندان بزرگ به خانه ایشان موجب شد تا پدر علی اکبر نزد میل زاده به فراگیری کمانچه پردازد و علی اکبر که شش سال از سنش می گذشت به بری ویولن نزد رضا محجوبی رفت. وی مدت چهار سال از محضر مرحوم رضا محجوبی گرفت و مدت سه سال هم نزد شادروان ابولحسن صبا جهت یادگیری موسیقی سنتی و ردیف ها و مقام های آن به شاگردی پرداخت. سپس مدت یکسال و نیم نزد آساطور بد بزرگ و سرشناس وقت کار کرد تا هارمونی، آهنگسازی و آرانژه (قسمت بندی نت) را کستر) آموخت.

پدر و مادر وی به قدری مشوق علی اکبر در یادگیری موسیقی بوده اند که مادر او، وی را صندوقخانه (از اتاق های عقبی ساختمان های قدیمی) حبس می کرده و می گفته به جای گوشه و وقت تلف کردن تا آمدن پدرت باید موسیقی را تمرین نمایی و او ساعت ها به این اجباری می پرداخته که همین امر موجب پیشرفت سریع او در موسیقی شد ولی وی را به ساختن ساز راغب بود تا نواختن.

به همین سبب در تمام طول فعالیت های هنری خود بیش از دوازده آهنگ نساخت ولی قسمت ساز سازی بیش از پانزده کمانچه، چهارصد و دوازده ویولن و چهل و سه تار ساخته ام اکنون هم مشغول ساختن این سازها می باشد.

علی اکبر امینی، از سال ۱۳۲۵ به سمت نوازنده ویولن، همکاری خود را با رادیو آغاز کرد و یکی از بهترین نوازنده های ارکستر شادروان مهدی خالدي گردیده و در رادیو کار می داشت که آن تعمیر سازهای زهی این مرکز زیر نظر وی بود. وی با نواختن اکثر آنها آشنایی کامل دارد و کار ویولن سازی را طبق گفته خودش، همراه استاد ابراهیم یزدانی نزد مسیو آراکلیان فرا گرفته و در حال حاضر کارمند بازنشسته شرکت مخابرات ایران باشد.

محمد بیات

